

Návrh na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vláda Slovenskej republiky predkladá návrh na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“). Návrh zákona sa predkladá na základe úlohy B.1. z uznesenia vlády SR č. 15 z 11. januára 2023 k návrhu na určenie zodpovednosti ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a niektorých orgánov verejnej moci za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni k nariadeniam Európskej únie a rozhodnutiam Európskej únie, ako aj na základe úlohy č. 1 z Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky, ktorej bol schválený odklad z mesiaca marec 2024 na máj 2024.

Cieľom návrhu zákona je implementovať do slovenského právneho poriadku Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2022/2065“) a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1150 z 20. júna 2019 o podpore spravodlivosti a transparentnosti pre komerčných používateľov online sprostredkovateľských služieb (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2019/1150“).

Nariadenie (EÚ) 2022/2065 je novou celoeurópskou reguláciou internetového obsahu v rámci poskytovania sprostredkovateľských služieb. Jej cieľom je prispieť k budovaniu bezpečnejšieho a transparentnejšieho online prostredia, zlepšeniu podmienok poskytovania cezhraničných sprostredkovateľských služieb, zlepšeniu postavenia spotrebiteľov a posilneniu ochrany základných práv užívateľov v online priestore. V zmysle tohto nariadenia mali členské štáty Európskej únie povinnosť do 17. februára 2024 určiť národného koordinátora digitálnych služieb, ktorý bude zodpovedný za všetky záležitosti týkajúce sa dohľadu a presadzovania tohto nariadenia. Zároveň sa v súčasnosti naprieč EÚ uplatňuje aj nariadenie (EÚ) 2019/1150, ktorého cieľom je zvýšiť spravodlivosť a transparentnosť online podnikateľského prostredia, ktoré podnikom umožňuje cezhraničné pôsobenie na vnútornom trhu EÚ. Cieľom návrhu zákona je preto stanovenie právneho základu pre verejnoprávny výkon dohľadu aj nad dodržiavaním povinností podľa nariadenia (EÚ) 2019/1150.

Európska komisia (ďalej len „Komisia“) opakovane vyzývala Slovenskú republiku na urýchléné ukončenie procesov potrebných k určeniu koordinátora digitálnych služieb a splneniu povinností podľa aktu o digitálnych službách. Keďže ani napriek urgenciám nedošlo k ukončeniu legislatívneho procesu, Komisia zaslala Slovenskej republike 24. apríla 2024 formálne oznámenie C(2024)2188 final, ktoré sa týka konania o porušení povinnosti vedeného podľa čl. 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie pod číslom INFR(2024)2042. Predmetné konanie je vedené z dôvodu nesplnenia povinností uložených v čl. 49, 51 a 52 aktu o digitálnych službách. Komisia zároveň vyzvala vládu Slovenskej republiky, aby doručila svoje pripomienky k uvedenej veci.

Okrem toho, presadzovanie nariadenia (EÚ) 2019/1150 bolo doposiaľ v Slovenskej republike ponechané na súdy. Európska komisia aj v tejto súvislosti začala voči Slovenskej republike konanie o porušení zmlúv podľa čl. 258 Zmluvy o fungovaní EÚ z dôvodu nezabezpečenia dostatočne primeraného a účinného presadzovania tohto nariadenia.

Doplnením vnútroštátnej právnej úpravy prostredníctvom predmetného návrhu zákona sa ustanoví právny základ pre účinné presadzovanie a verejnoprávny výkon dohľadu nad dodržiavaním povinností jednak podľa nariadenia (EÚ) 2022/2065, a taktiež podľa nariadenia (EÚ) 2019/1150.

Sankcia uložená Súdnym dvorom sa môže skladať z paušálnej pokuty, ktorá má sankcionovať pokračovanie porušenia a z denného penále, ktoré má motivovať dotknutý členský štát, aby porušovanie ukončil čo najskôr po vynesení rozsudku. Minimálna paušálna pokuta, ktorá môže byť uložená Slovenskej republike je 694 000 eur.

Ak nedôjde k schváleniu návrhu zákona v skrátrenom legislatívnom konaní, čím sa zabezpečí implementácia nariadenia, hrozí, že Slovenskej republike môže byť uložená peňažná pokuta, ktorá by spôsobila značné hospodárske škody. Zároveň, tým, že Slovenská republika nevie vykonávať dohľad nad aktom o digitálnych službách, nie je zabezpečená dostatočná ochrana jej obyvateľov pred nezákonným obsahom šíreným v rámci online platforiem a cez iných poskytovateľov online sprostredkovateľských služieb, čím sú okrem ich ľudských práv a slobôd či bezpečnosti ohrozené aj ich hospodárske záujmy.

Podľa oznámenia komisie C/2024/1123 je minimálna výška sankcie, ktorá môže byť uložená Slovenskej republike, e 694 000 eur, pričom podľa ustálenej judikatúry sankcia má spôsobiť, aby sa s plnením začalo bezprostredne a aby sa zabezpečilo v najkratšej možnej lehote“ (rozsudok z 12. novembra 2019, Komisia/Írsko, C-261/18). V prípade Írska to bolo 5 miliónov eur aj napriek určenej minimálnej výške sankcie 1 840 000 eur. V zmysle článku 260 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, súd môže k pokute určiť navyše aj penále za každý deň neplnenia povinnosti odo dňa vydania rozsudku až do jeho splnenia, obvykle vo výške od 1 080 eur do 120 000 eur denne.

Posledným krokom pred začatím súdneho konania je zaslanie odôvodneného stanoviska, ktoré sa vydáva bezprostredne po formálnom oznámení, ktoré už Slovenská republika obdržala. Vzhľadom na obvyklú dvojmesačnú lehotu, stanovenú na splnenie povinnosti v odôvodnenom stanovisku, v prípade nepristúpenia k skrátanému legislatívnemu konaniu, je dôvodné predpokladať, že lehotu nebude možno stihnúť a hrozia hospodárske škody, keďže súd posudzuje stav v čase podania návrhu na začatie súdneho konania a splnenie povinnosti po začatí konania nemá za následok odpadnutie dôvodu konania ani zníženie základnej pokuty.

Na základe uvedených skutočností je potrebné podľa § 89 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky navrhnúť Národnej rade Slovenskej republiky, aby sa uzniesla na skrátanom legislatívnom konaní o návrhu zákona.